

NGUYỄN VĂN DŨNG (Chủ biên)
BÙI THỊ PHƯƠNG QUỲNH, NGUYỄN THỊ THANH TRÂM, ĐẶNG THỊ PHƯƠNG LINH,
HỒ TRỌNG HỮU, NGUYỄN THỊ MAI TRANG, BÙI HẠNH PHÚC

GIÁO TRÌNH

LUẬT
TỔ TỤNG HÌNH SỰ
VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC VINH

NGUYỄN VĂN DŨNG (Chủ biên)
BÙI THỊ PHƯƠNG QUỲNH, NGUYỄN THỊ THANH TRÂM,
ĐẶNG THỊ PHƯƠNG LINH, NGUYỄN THỊ MAI TRANG,
HỒ TRỌNG HỮU, BÙI HẠNH PHÚC

GIÁO TRÌNH LUẬT TỔ TỤNG HÌNH SỰ VIỆT NAM

(Dùng cho đào tạo cử nhân các ngành Luật học và Luật kinh tế)

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC VINH

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	1
PHẦN I. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG CỦA LUẬT TỔ TỤNG HÌNH SỰ VIỆT NAM	5
Chương I. KHÁI NIỆM, NHIỆM VỤ VÀ CÁC NGUYÊN TẮC CỦA LUẬT TỔ TỤNG HÌNH SỰ VIỆT NAM	7
1.1. Khái niệm Luật Tổ tụng hình sự	7
1.1.1. Tổ tụng hình sự và các giai đoạn của tổ tụng hình sự	7
1.1.2. Đối tượng và phương pháp điều chỉnh của Luật Tổ tụng hình sự	10
1.1.3. Nguồn của Luật Tổ tụng hình sự	12
1.1.4. Hiệu lực của Bộ luật Tổ tụng hình sự	13
1.2. Nhiệm vụ của Luật Tổ tụng hình sự	14
1.2.1. Bảo đảm phát hiện chính xác và xử lý công minh, kịp thời mọi hành vi phạm tội, phòng ngừa, ngăn chặn tội phạm, không để lọt tội phạm, không làm oan người vô tội	14
1.2.2. Góp phần bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân	15
1.2.3. Giáo dục mọi người ý thức tuân theo pháp luật, đấu tranh phòng ngừa và chống tội phạm	16
1.3. Nguyên tắc cơ bản của tổ tụng hình sự	16
1.3.1. Nguyên tắc pháp chế xã hội chủ nghĩa	17
1.3.2. Nguyên tắc tôn trọng và bảo vệ quyền con người, quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân	17
1.3.3. Nguyên tắc suy đoán vô tội	18
1.3.4. Nguyên tắc xác định sự thật của vụ án	20
1.3.5. Nguyên tắc bảo đảm quyền bào chữa của người bị buộc tội, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị hại, đương sự	21

1.3.6. Nguyên tắc tranh tụng trong xét xử.....	22
1.3.7. Nguyên tắc chế độ xét xử sơ thẩm, phúc thẩm được bảo đảm.....	25
1.3.8. Nguyên tắc trách nhiệm của cơ quan, người có thẩm quyền tiến hành tố tụng.....	27
1.3.9. Nguyên tắc bảo đảm sự vô tư của những người có thẩm quyền tiến hành, người tham gia tố tụng.....	29
1.3.10. Nguyên tắc giải quyết vấn đề dân sự trong vụ án hình sự.....	30
1.3.11. Nguyên tắc bảo đảm quyền được bồi thường của người bị thiệt hại trong hoạt động tố tụng hình sự.....	31
1.3.12. Nguyên tắc không ai bị kết án hai lần vì một tội phạm.....	34
1.3.13. Nguyên tắc bảo đảm quyền bình đẳng trước pháp luật.....	34
1.3.14. Nguyên tắc bảo đảm bất khả xâm phạm về thân thể.....	35
1.3.15. Nguyên tắc bảo hộ tính mạng, sức khỏe, danh dự, nhân phẩm, tài sản của cá nhân; danh dự, uy tín, tài sản của pháp nhân.....	36
1.3.16. Nguyên tắc bảo đảm quyền bất khả xâm phạm về chỗ ở, đời sống riêng tư, bí mật cá nhân, bí mật gia đình, an toàn và bí mật thư tín, điện thoại, điện tín của cá nhân.....	37
Tóm tắt chương 1.....	38
Tài liệu đọc thêm chương 1.....	39
Câu hỏi ôn tập chương 1.....	40
Chương 2. CƠ QUAN CÓ THẨM QUYỀN TIẾN HÀNH TỐ TỤNG, NGƯỜI CÓ THẨM QUYỀN TIẾN HÀNH TỐ TỤNG.....	41
2.1. Cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng.....	41
2.1.1. Cơ quan điều tra, cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra.....	42
2.1.2. Viện kiểm sát.....	44

2.1.3. Toà án.....	47
2.2. Người có thẩm quyền tiến hành tố tụng và việc thay đổi người có thẩm quyền tiến hành tố tụng.....	48
2.2.1. Người có thẩm quyền tiến hành tố tụng.....	48
2.2.2. Từ chối hoặc thay đổi người có thẩm quyền tiến hành tố tụng.....	70
Tóm tắt chương 2.....	75
Tài liệu đọc thêm chương 2.....	76
Câu hỏi ôn tập chương 2.....	76
Chương 3. NGƯỜI THAM GIA TỐ TỤNG, BẢO CHỮA, BẢO VỆ QUYỀN VÀ LỢI ÍCH HỢP PHÁP CỦA BỊ HẠI, ĐƯƠNG SỰ.....	77
3.1. Người tham gia tố tụng.....	77
3.1.1. Khái niệm và phân loại người tham gia tố tụng.....	77
3.1.2. Quyền và nghĩa vụ của người tham gia tố tụng.....	80
3.2. Bảo chữa, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của bị hại, đương sự.....	102
3.2.1. Người bảo chữa.....	102
3.2.2. Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp.....	106
Tóm tắt chương 3.....	108
Tài liệu đọc thêm chương 3.....	109
Câu hỏi ôn tập chương 3.....	109
Chương 4. CHỨNG CỨ VÀ CHỨNG MINH TRONG TỐ TỤNG HÌNH SỰ.....	111
4.1. Chứng cứ trong tố tụng hình sự.....	111
4.1.1. Khái niệm chứng cứ.....	111
4.1.2. Các thuộc tính của chứng cứ.....	112
4.1.3. Phân loại chứng cứ.....	115

4.1.4. Nguồn chứng cứ.....	117
4.2. Chứng minh trong tố tụng hình sự.....	124
4.2.1. Khái niệm và đặc điểm chứng minh trong tố tụng hình sự.....	124
4.2.2. Đối tượng và phân loại chứng minh trong tố tụng hình sự.....	126
4.2.3. Quá trình chứng minh trong tố tụng hình sự.....	128
Tóm tắt chương 4.....	134
Tài liệu đọc thêm chương 4.....	135
Câu hỏi ôn tập chương 4.....	135
Chương 5. BIỆN PHÁP NGĂN CHẶN, BIỆN PHÁP CƯỜNG CHẾ.....	137
5.1. Biện pháp ngăn chặn.....	137
5.1.1. Khái niệm biện pháp ngăn chặn.....	137
5.1.2. Ý nghĩa của biện pháp ngăn chặn.....	139
5.1.3. Căn cứ áp dụng biện pháp ngăn chặn.....	140
5.1.4. Các biện pháp ngăn chặn cụ thể.....	143
5.1.5. Hủy bỏ hoặc thay thế biện pháp ngăn chặn.....	171
5.2. Biện pháp cưỡng chế.....	173
5.2.1. Khái niệm biện pháp cưỡng chế.....	173
5.2.2. Các biện pháp cưỡng chế cụ thể.....	174
Tóm tắt chương 5.....	178
Tài liệu đọc thêm chương 5.....	179
Câu hỏi ôn tập chương 5.....	179
Phần II. TRÌNH TỰ, THỦ TỤC GIẢI QUYẾT VỤ AN HÌNH SỰ.....	181
Chương 6. KHỞI TỐ VỤ AN HÌNH SỰ.....	183
6.1. Khái niệm, đặc điểm, nhiệm vụ và ý nghĩa của khởi tố vụ án hình sự.....	183
6.1.1. Khái niệm.....	183
6.1.2. Đặc điểm.....	184

6.1.3. Nhiệm vụ của khởi tố vụ án hình sự.....	185
6.1.4. Ý nghĩa của khởi tố vụ án hình sự.....	185
6.2. Thẩm quyền khởi tố vụ án hình sự.....	186
6.2.1. Thẩm quyền khởi tố vụ án hình sự của Cơ quan điều tra... 186	
6.2.2. Thẩm quyền khởi tố vụ án hình sự của Viện kiểm sát... 188	
6.2.3. Thẩm quyền khởi tố vụ án hình sự của Tòa án..... 189	
6.2.4. Thẩm quyền khởi tố vụ án của Bộ đội biên phòng; cơ quan Hải quan; cơ quan Kiểm lâm; lực lượng Cảnh sát biển; các cơ quan khác của Công an nhân dân, Quân đội nhân dân được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra..... 190	
6.3. Căn cứ và thủ tục khởi tố vụ án hình sự.....	192
6.3.1. Căn cứ khởi tố vụ án hình sự.....	192
6.3.2. Thủ tục khởi tố vụ án hình sự.....	197
Tóm tắt chương 6.....	206
Tài liệu đọc thêm chương 6.....	207
Câu hỏi ôn tập chương 6.....	207
Chương 7. ĐIỀU TRA VỤ ÁN HÌNH SỰ.....	209
7.1. Khái niệm, ý nghĩa và nhiệm vụ điều tra vụ án hình sự.....	209
7.1.1. Khái niệm.....	209
7.1.2. Nhiệm vụ.....	211
7.2. Những quy định chung về điều tra vụ án hình sự.....	212
7.2.1. Thẩm quyền điều tra.....	212
7.2.2. Chuyển vụ án, nhập hoặc tách vụ án hình sự để tiến hành điều tra, uỷ thác điều tra.....	217
7.2.3. Thời hạn điều tra.....	219
7.2.4. Thời hạn tạm giam để điều tra.....	222
7.2.5. Thời hạn phục hồi điều tra.....	225
7.2.6. Thời hạn điều tra bổ sung.....	225

7.2.7. Thời hạn điều tra lại.....	226
7.3. Các hoạt động điều tra.....	226
7.3.1. Khởi tố bị can, hỏi cung bị can.....	226
7.3.2. Lấy lời khai của người tham gia tố tụng khác; đối chất và nhận dạng, nhận biết giọng nói.....	229
7.3.3. Khám xét, thu giữ, tạm giữ tài liệu, đồ vật.....	232
7.3.4. Khám nghiệm hiện trường, khám nghiệm tử thi, xem xét dấu vết trên thân thể, thực nghiệm điều tra.....	237
7.3.5. Giám định và định giá tài sản.....	239
7.4. Tạm đình chỉ điều tra, kết thúc điều tra và phục hồi điều tra.....	242
7.4.1. Tạm đình chỉ điều tra.....	242
7.4.2. Kết thúc điều tra.....	243
7.4.3. Phục hồi điều tra.....	244
Tóm tắt chương 7.....	245
Tài liệu đọc thêm chương 7.....	246
Câu hỏi ôn tập chương 7.....	246
Chương 8. TRUY TỐ.....	247
8.1. Khái niệm, nhiệm vụ, ý nghĩa của giai đoạn truy tố.....	247
8.1.1. Khái niệm.....	247
8.1.2. Nhiệm vụ.....	249
8.1.3. Ý nghĩa.....	250
8.2. Những quy định chung về truy tố.....	251
8.2.1. Thẩm quyền truy tố.....	251
8.2.2. Nhiệm vụ, quyền hạn của Viện kiểm sát trong giai đoạn truy tố.....	253
8.3. Quyết định của Viện kiểm sát trong giai đoạn truy tố.....	255
8.3.1. Quyết định trả hồ sơ vụ án điều tra bổ sung.....	255

8.3.2. Quyết định tạm đình chỉ vụ án.....	258
8.3.3. Quyết định đình chỉ vụ án.....	259
8.3.4. Quyết định truy tố bị can.....	261
8.3.5. Quyết định phục hồi vụ án.....	263
Tóm tắt chương 8.....	265
Tài liệu đọc thêm chương 8.....	265
Câu hỏi ôn tập chương 8.....	266
Chương 9. XÉT XỬ VỤ AN HÌNH SỰ.....	267
9.1. Xét xử sơ thẩm vụ án hình sự.....	267
9.1.1. Khai niệm, nhiệm vụ và ý nghĩa của xét xử sơ thẩm vụ án hình sự.....	267
9.1.2. Thẩm quyền xét xử sơ thẩm của Tòa án.....	269
9.1.3. Những quy định chung của việc tổ tụng tại phiên tòa sơ thẩm.....	273
9.1.4. Trình tự và thủ tục của việc xét xử sơ thẩm.....	279
9.2. Xét xử phúc thẩm vụ án hình sự.....	290
9.2.1. Khai niệm, nhiệm vụ và ý nghĩa xét xử phúc thẩm vụ án hình sự.....	290
9.2.2. Kháng cáo, kháng nghị theo thủ tục phúc thẩm.....	293
9.2.3. Một số quy định về phiên tòa phúc thẩm.....	300
9.3. Xét lại bản án và quyết định đã có hiệu lực pháp luật theo thủ tục giám đốc thẩm.....	307
9.3.1. Khai niệm, nhiệm vụ của giám đốc thẩm.....	307
9.3.2. Kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm.....	309
9.3.3. Xét xử theo thủ tục giám đốc thẩm.....	311
9.4. Xét lại bản án, quyết định đã có hiệu lực pháp luật theo thủ tục tái thẩm.....	312
9.4.1. Khai niệm, nhiệm vụ.....	312
9.4.2. Kháng nghị theo thủ tục tái thẩm.....	313

Tóm tắt chương 9	316
Tài liệu đọc thêm chương 9	317
Câu hỏi ôn tập chương 9	317
Chương 10. THI HÀNH BẢN ÁN VÀ QUYẾT ĐỊNH CỦA TOÀ ÁN	319
10.1. Khái niệm, nhiệm vụ và ý nghĩa của việc thi hành bản án và quyết định của Toà án	319
10.1.1. Khái niệm	319
10.1.2. Nhiệm vụ	320
10.1.3. Ý nghĩa	321
10.2. Những quy định chung về thi hành bản án và quyết định của Toà án	322
10.2.1. Bản án, quyết định được thi hành	322
10.2.2. Thẩm quyền, thời hạn và thủ tục ra quyết định thi hành án	323
10.2.3. Hệ thống, tổ chức thi hành án hình sự	324
10.3. Thi hành hình phạt tù hình, hình phạt tù	329
10.3.1. Thi hành hình phạt tù hình	329
10.3.2. Thi hành hình phạt tù	335
10.4. Xóa án tích	348
10.4.1. Đương nhiên được xóa án tích	348
10.4.2. Xóa án tích theo quyết định của Toà án	350
10.5. Hoạt động của Viện kiểm sát trong giai đoạn thi hành án hình sự	352
Tóm tắt chương 10	355
Tài liệu đọc thêm chương 10	356
Câu hỏi ôn tập chương 10	356
TÀI LIỆU THAM KHẢO	357

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC VINH
182 Lê Duẩn, Vinh, Nghệ An
ĐT: 0238. 3551 345 (Máy lẻ: 312) - Fax: 0238. 3855 269
Email: nxb-dhw@vinhuni.edu.vn

GIÁO TRÌNH

LUẬT TỔ TỤNG HÌNH SỰ VIỆT NAM

Chịu trách nhiệm nội dung và xuất bản:

Giám đốc kiêm Tổng biên tập

PGS.TS. NGUYỄN HỒNG QUẢNG

Chịu trách nhiệm nội dung khoa học:

HỘI ĐỒNG NGHIÊM THU TRƯỞNG ĐẠI HỌC VINH

Người nhận xét:

TS. NGUYỄN TRỌNG HẢI - TS. HỒ THỊ NGÀ

Biên tập sơ bộ:

NGUYỄN TRỌNG HẢI

Biên tập:

VÕ THỊ HOÀI THƯƠNG

Bìa, trình bày:

HỒNG DƯƠNG

Sửa bản in:

CÁC TÁC GIẢ

ISBN: 978-604-923-747-8

In 250 cuốn, khổ 16 x 24cm tại Công ty Cổ phần In Hà Tĩnh
Số 153 Hà Huy Tập, thành phố Hà Tĩnh, tỉnh Hà Tĩnh
Xác nhận đăng ký KHXB số: 3141-2023/CXBIPH/2-14/DHV
Quyết định xuất bản số: 66-2023/QĐXB-NXB ngày 06 tháng 12 năm 2023
In xong và nộp lưu chiểu Quý I năm 2024